

KUML

1961

KUML

ÅRBOG FOR JYSK ARKÆOLOGISK SELSKAB

1961

*With Summaries in English
Mit deutschen Zusammenfassungen*

JYSK ARKÆOLOGISK SELSKAB
SATTE DETTE KUML
FOR
MÅRTEN STENBERGER

UNIVERSITETSFORLAGET I AARHUS
1962

Omslag:

Bronzeskjold fra Danmark.

Forside:

Mandsmaske på avlsten fra Snaptun.

Redaktion:

P. V. GLOB

Dette KUML udsendes med støtte fra
Carlsberg Bryggerierne, Tuborg Bryggerier
og Ceres Bryggerierne

Copyright 1961

by

Jysk Arkæologisk Selskab

Printed in Denmark
by
Aarhus Stiftsbogtrykkerie A/S

INDHOLD

<i>O. Klindt-Jensen</i> : Mårten Stenberger	6
<i>P. V. Glob</i> : Kultbåde fra Danmarks Bronzealder	9
<i>H. Hellmuth Andersen</i> : Sløjfede Enkelgravshøje ved Stejlgård	19
<i>Palle Friis</i> : Vendsysselske Bronzealderfund	34
<i>Johs. og Klaus Ferdinand</i> : Jernalderofferfund i Valmose ved Rislev	47
<i>J. Troels-Smith</i> : De geologisk-botaniske Forhold i Forbindelse med Rislev-Fundet	90
<i>U. Møhl</i> : Rislevfundets Dyreknogler	96
<i>J. Balslev-Jørgensen</i> : Rislev-Fundet. Anthropologisk Redegørelse	106
<i>Palle Friis</i> : En vendsysselsk Jernaldergrav	107
<i>Georg Galster</i> : En Seiger fra Ålborg	116
<i>Gíslí Gestsson</i> : Billedstenen fra Snaptun	125
<i>Hans Ole Hansen</i> : Ungdommelige Oldtidshuse	128
<i>Holger Rasmussen</i> : Kastaniekultur i Kalabrien	146
<i>Viggo Nielsen</i> : Al Wusail. Mesolitiske Flintpladser i Qatar	169
<i>Hans Jørgen Madsen</i> : En Flintplads i Qatar	185
Jysk Arkæologisk Selskab	202

CONTENTS

<i>O. Klindt-Jensen</i> : Mårten Stenberger	8
<i>P. V. Glob</i> : Kultboote der dänischen Bronzezeit	17
<i>H. Hellmuth Andersen</i> : Zerstörte Hügel der Einzelgrabkultur bei Stejlgård	32
<i>Palle Friis</i> : Bronze Age Finds from Vendsyssel	45
<i>Johs. and Klaus Ferdinand</i> : The Iron Age Find from Valmose near Rislev	82
<i>J. Troels-Smith</i> : The Geological-Botanical Conditions in Connection with the Rislev Find	93
<i>U. Møhl</i> : The Animal Bones of the Rislev Find	101
<i>J. Balslev-Jørgensen</i> : The Rislev Find. Anthropological Statement	106
<i>Palle Friis</i> : An Iron Age Grave from Vendsyssel	114
<i>Georg Galster</i> : A "Seiger" from Aalborg	123
<i>Gíslí Gestsson</i> : Snaptun	127
<i>Hans Ole Hansen</i> : Mudhouses	143
<i>Holger Rasmussen</i> : Kastanienkultur in Kalabrien	161
<i>Viggo Nielsen</i> : The Al Wusail Mesolithic Flint Sites in Qatar	181
<i>Hans Jørgen Madsen</i> : A Flint Site in Qatar	197

pag. 290 og 294 i O. Klindt-Jensen. Bornholm i Folkevandringstiden. — Nationalmuseets Skrifter, større beretninger II, København. ⁵⁾ Degerbøl, M., 1936: Animal Remains from the West Settlement in Greenland. — Medd. om Grønland, bd. 88, no. 3, København. ⁶⁾ Degerbøl, M., 1939: Bundsø. En yngre stenalderes boplads på Als. IV. dyrekogler (pag. 85). — Årbøger for nordisk oldk. og hist. København.

RISLEV-FUNDET. ANTHROPOLOGISK REDEGØRELSE

Af J. Balslev Jørgensen

Der fandtes skeletdele af ialt 4 individer, hvoraf de to dog kun er repræsenteret ved enkelte fragmenter. Af to andre fandtes derimod så godt som hele skelettet.

Disse to hele skeletter stammer fra to kvinder. Den ene (I) har været ganske ung, 18–19 år, da vækstzonerne i knoglerne endnu er til stede, den anden (II) noget ældre, ca. 30 år, idet man her finder lukkede vækstzoner i lemmeknoglerne, men åbne kraniesømme.

Disse to kvinder frembyder træk af særlig interesse, idet såvel kranieform som legemsbygning afviger noget fra det almindelige i jernalderen herhjemme. Således er kranierne kortere og lavere, med fladere nakke og bredere ansigt end hos den ellers meget ensartede langskallede jernalderbefolkning man hidtil har kendt.

Også legemsbygningen er anderledes, idet knoglerne i almindelighed er tungere og robustere med kraftigere muskelspor end man ellers ser det. Dette er så meget mere påfaldende som det drejer sig om kvinder. Legemshøjden kan med nogen sikkerhed beregnes til omkring 160 cm for begges vedkommende.

De to menneskeskeletter fra Rislev tilhører således en mennesketype, som ikke tidligere er blevet bemærket i det store skeletmateriale fra ældre jernalder i Danmark.

The Rislev Find. Anthropological Statement.

Skeletal parts belonging to altogether 4 individuals were found, 2 of which being represented by single fragments only, while the skeletons of the 2 others were practically complete.

These were the skeletons of 2 women. One (I) quite young, aged 18–19 years, the growing zones on the bones being still present, the other (II) somewhat older, aged about 30 years, as the growing zones in the extremities were closed whereas the sutures of the skull were not fused.

These 2 women present features of particular interest as both the shape of their skulls and the build of their bodies differ somewhat from what was common in the Iron Age of this country. The skulls were shorter and lower, the base of the head was flatter and the face broader than in the very uniform long-headed Iron Age folk known hitherto.

The body build differed in that the bones were, on the whole, heavier and more robust, the muscle attachment more marked, than is otherwise seen. This is so much the more remarkable as the skeletons were of women. The height can be calculated with fair certainty to have been 160 cm (5' 3") for both women.

The 2 human skeletons from Rislev belong, thus, to a race which has not been observed previously in the extensive skeletal material from the Early Iron Age in Denmark.

J. Balslev Jørgensen,

Universitetets antropologiske Laboratorium,
København.